

PROMOTIE VAN DE MEDAILLE vzw
PROMOTION DE LA MÉDAILLE asbl

FLASH MEDAILLES



De Vrede
Auteur **Hedwig Pauwels**
Jaargift 2008/ Don Annuel 2008

14^{DE} jaargang nummer 1 – 40
14^{ième} année numéro 1 – 40

Driemaandelijks: januari – maart 2010
Trimestriel: janvier – mars 2010

Erkenningsnummer P608647

Verantwoordelijke uitgever:

AFGIFTEKANTOOR
1850 GRIMBERGEN

Marc Vancraenbroeck, Place de la Sainte Famille 26, 1200 Bruxelles

PROMOTIE VAN DE MEDAILLE vzw

PROMOTION DE LA MÉDAILLE asbl

Conseil d' Administration – Raad van Bestuur

Président – Voorzitter

Marc VANCRAENBROECK, Place de la Sainte Famille 26, 1200 BRUXELLES

Tel. & Fax. 02/771.26.33 marcolil@scarlet.be

Vice-président – Ondervoorzitter

Stefan DE LOMBAERT, Mosdal 12, 1730 ASSE

Tel. 02/453.14.35 sdel1108@freebel.net

Secretaris & Penningmeester – Secrétaire & Trésorier

Willy FAES, Rozenlaan 11, 1853 Grimbergen

Tel. & Fax. 02/267.37.64 willyfaes@gmail.com

GSM 0478/49.22.07

Redactie/Rédaction

Luc Vandamme, Zevenboomkensstraat 17, 3570 Alken

GSM 0478/265202 luc.vandamme@telenet.be

Overname van artikelen is toegelaten mits vermelding van de naam van de auteur en de naam van ons tijdschrift. De artikelen die uit een ander tijdschrift of publicatie overgenomen worden, zullen verschijnen met toelating van de uitgever en van de auteur
La reproduction des articles est autorisée moyennant mention du nom de l'auteur et du titre de notre bulletin. Les articles repris d'une autre revue ou publication seront publiés avec l'autorisation de leurs éditeurs et auteurs.

JAARLIJKS LIDGELD

België: 40€

Buitenland: 45€

COTISATION ANNUELLE

Belgique: 40€

Étranger: 45€

Dit lidgeld geeft recht op een genummerde kunstmedaille en aan vier nummers van de "Flash Medailles".

Cette cotisation donne droit à une médaille d'art numérotée et à quatre numéros "Flash Médailles".

BANKREKENING/COMPTE FINANCIER: BANQUE BNP PARIBAS-FORTIS 210-0297504-57

IBAN: BE09 2100 2975 0457 BIC/SWIFT: GEBABEBB

op naam van/au nom de: PROMOTIE VAN DE MEDAILLE / PROMOTION DE LA MÉDAILLE

BELANGRIJK BERICHT

VERNIEUWING LIDGELD 2010

Om kosten te besparen hebben wij in 2009 geen persoonlijke brief verzonden aan onze leden om het lidgeld voor 2009 te storten op de rekening van onze vereniging. Wij hebben dit gedaan door middel van ons tijdschrift "Flash Medailles". De eerste oproep in het eerste nummer. Een tweede oproep in ons tweede nummer. Een derde oproep met de vermelding **LAATSTE HERINNERING !!!!!!!** in ons derde nummer. Meer dan 20 leden hebben hun lidgeld niet vernieuwd. Niettegenstaande dat hebben zij de 4 nummers van ons tijdschrift ontvangen. Wij zien ons dan ook verplicht deze leden te schrappen uit ons ledenbestand. Zij zullen dus ook geen aanspraak kunnen maken op de jaarmedaille 2009 die wij zullen uitdelen op onze jaarlijkse Algemene Vergadering van 26 juni 2010.

Het lidgeld voor 2010 bedraagt 40 € voor België en 45 € voor leden uit het buitenland. Te storten op rekening nummer 210-0297504-57,
IBAN : BE09 2100 2975 0457, BIC / SWIFT : GEBABEBB

AVIS IMPORTANT

RENOUVELLEMENT DE LA COTISATION 2010

Pour éviter des frais nous n'avons pas envoyé une lettre personnelle à nos membres pour demander de verser la cotisation 2009 au compte de notre association. Nous l'avons fait par le biais de notre revue « Flash Medailles ». Un premier appel dans notre premier numéro, un second dans notre deuxième numéro et dans le troisième numéro la mention **DERNIER RAPPEL !!!!!**. Plus de 20 membres n'ont pas réagi. Ils ont néanmoins reçu les 4 numéros de notre revue en 2009. Nous nous voyons donc obligés de les supprimer de la liste de nos membres. De ce fait, ils n'auront pas droit à la médaille annuelle 2009 que nous distribuerons lors de notre Assemblée Générale du 26 juin 2010.

Le montant de la cotisation s'élève à 40 € pour la Belgique et de 45 € pour les membres étrangers. Montant à verser au compte 210-0297504-57,
IBAN : BE09 2100 2975 0457, BIC / SWIFT : GEBABEBB

JAARLIJKS LIDGELD

België: 40€

Buitenland: 45€

COTISATION ANNUELLE

Belgique: 40€

Étranger: 45€

Dit lidgeld geeft recht op een genummerde kunstmedaille en aan vier nummers van de "Flash Medailles".

Cette cotisation donne droit à une médaille d'art numérotée et à quatre numéros "Flash Médailles".

BANKREKENING/COMPTE FINANCIER: BANQUE BNP PARIBAS-FORTIS 210-0297504-57

IBAN: BE09 2100 2975 0457 BIC/SWIFT: GEBABEBB

op naam van/au nom de: PROMOTIE VAN DE MEDAILLE / PROMOTION DE LA MÉDAILLE

JAARLIJKS LIDGELD

België: 40€

Buitenland: 45€

COTISATION ANNUELLE

Belgique: 40€

Étranger: 45€

Dit lidgeld geeft recht op een genummerde kunstmedaille en aan vier nummers van de "Flash Medailles".

Cette cotisation donne droit à une médaille d'art numérotée et à quatre numéros "Flash Médailles".

BANKREKENING/COMPTE FINANCIER: BANQUE BNP PARIBAS-FORTIS 210-0297504-57

IBAN: BE09 2100 2975 0457 BIC/SWIFT: GEBABEBB

op naam van/au nom de: PROMOTIE VAN DE MEDAILLE / PROMOTION DE LA MÉDAILLE

JAARLIJKS LIDGELD

België: 40€

Buitenland: 45€

COTISATION ANNUELLE

Belgique: 40€

Étranger: 45€

Dit lidgeld geeft recht op een genummerde kunstmedaille en aan vier nummers van de "Flash Medailles".

Cette cotisation donne droit à une médaille d'art numérotée et à quatre numéros "Flash Médailles".

BANKREKENING/COMPTE FINANCIER: BANQUE BNP PARIBAS-FORTIS 210-0297504-57

IBAN: BE09 2100 2975 0457 BIC/SWIFT: GEBABEBB

op naam van/au nom de: PROMOTIE VAN DE MEDAILLE / PROMOTION DE LA MÉDAILLE

LE MOT DU PRÉSIDENT

Et oui, nous voilà en 2010.

A toutes et à tous, je souhaite une excellente année numismatique et, surtout, une bonne santé.

Ce début d'année a été endeuillé par la disparition de madame Terseleer-Lillo, notre membre, bien connue dans les milieux numismatiques.

Cette année marquera le 60^e anniversaire de l'Alliance Européenne de Numismatique- AEN et de l'Europees Genootschap voor Munt – en Penningkunde – E.G.M.P..

Une importante réunion commune se tiendra à Liège le 27 mars pour fêter ce double événement. Plus de détails dans la présente revue.

Votre Conseil d'administration s'est réuni et a projeté les activités suivantes :

- La 1^{ère} réunion des membres, comme souhaité lors de l'A.G., le 17 avril ;
- Assemblée Générale avec exposition des médailles de Oscar De Clerck
- la bourse numismatique le 18 septembre ;
- l'excursion culturelle et familiale à Liège, le 25 septembre.
-

Notre nouveau rédacteur en chef, Luc Vandamme, nous a promis une parution régulière de notre Flash. A nouveau je fais appel aux rédacteurs francophones pour qu'ils nous rédigent des articles numismatiques ou historico-numismatiques.

Cette année aura lieu le Congrès de la FIDEM à Tampere en Finlande. Nous y avons envoyé les médailles des artistes belges et ces médailles, une fois revenues, seront exposées en finale de notre excursion familiale.

Elles feront également l'objet d'un article dans le *Jaarboek* de l' E.G.M.P. et nous disposerons de tirés à part de celui-ci qui vous seront remis par nos soins.

L'argent étant toujours le « nerf de la guerre », nous faisons appel à votre promptitude pour verser votre cotisation le plus rapidement possible sur notre compte.

Merci à tous pour votre célérité à payer, pour votre présence à nos activités et pour la rédaction d'article de choix.

Marc Vancraenbroeck
Président

IN MEMORIAM

Le 5 janvier 2010, est décédée madame Teresa Carolina Terseleer – Lillo Falcon, née à Valparaiso (Chili).

Elle était membre de notre association et était bien connue des milieux numismatiques.

Qui d'entre nous n'a pas poussé la porte de son magasin de la rue Ravenstein, où l'on trouvait souvent la monnaie ou la médaille recherchée. Après le décès de son mari, elle reprit son ancien (et petit) magasin du Coudenberg, plein de médailles, où elle vous recevait, accompagnée de son petit chien, toujours charmante et de bon conseil.

Elle était une mélomane avertie et suivait assidûment les activités musicales du Palais des Beaux-Arts, son voisin. Son fils, Philippe, était d'ailleurs un pianiste de renom.

Nous adressons à ses enfants, petits-enfants et à son arrière petit-fils l'expression de notre sympathie émue et garderons encore longtemps le souvenir de son affabilité souriante.

Marc Vancraenbroeck
Président

LIEGE
SAMEDI 27 MARS 2010

JOURNEE NUMISMATIQUE

60^e anniversaire de l'A.E.N. et de l'E.G.M.P.



PROGRAMME DE CETTE JOURNEE SPECIALE :

- 10h00 à 10h30 :** arrivée des participants à l'hôtel RAMADA, quai Saint Léonard, 36 à Liège.
Par sympathie, une petite collation est offerte aux participants par l'a.s.b.l. « Promotion de la Médaille » (soit un jus de fruit ou un café ou un thé accompagné de biscuits).
- 10h30 à 10h45 :** accueil par Monsieur J.P. Balleriaux, président du Cercle Numismatique Liégeois puis par Monsieur H. Vanhoudt, président de l'E.G.M.P. et enfin par Madame N. Vincent, présidente de l'A.E.N., dans une salle de conférence de l'hôtel.
- 11h00 à 12h00 :** un exposé en français « 3.000 ans de monnaies chinoises » sera présenté par Monsieur Ph. GRAULICH, suivi d'un exposé en néerlandais, « Muntmisdriften in 's Hertogenbosch in de 15^{de} eeuw » présenté par Monsieur T. NISSEN.
Présentation également du jeton édité pour ce 60^e anniversaire (bronze et argent).
- 12h00 à 12h30 :** cocktail et zakouski offerts par l'A.E.N. & l'E.G.M.P.
Un jeton de présence en bronze réalisé pour la circonstance sera offert par l'E.G.M.P. à chaque membre présent.
- 12h30 à 14h30 :** lunch au restaurant de l'hôtel Ramada : Choix entre deux menus comprenant une entrée, un plat, un dessert, un café et deux boissons par personne.

MENU A

Frisée aux lardons et croûtons, vinaigrette chaude au fromage de Herve doux
Suprême de poularde façon « Bonne Femme »
Café Liégeois
Café

ou

MENU B

Frisée aux lardons et croûtons, crème de vinaigre de framboise
Filet de Sébaste cuit au four, sauce homardine aux petits légumes, gâteau de riz Andalou
Marquise au chocolat et poires confites
Café

- 14h30 à 17h00 :** départ pour le musée Curtius et visite individuelle.
Chaque participant recevra un petit résumé dans sa langue, décrivant succinctement les sections intéressantes du musée.

PRIX PAR PERSONNE : 38 € (35 € pour le lunch et 3 € pour l'entrée du musée Curtius), à verser **AVANT** le 28 février 2010 au compte 348-0700053-68 de Madame Nicole VINCENT.

ATTENTION : lors du versement ou du virement il y a lieu de préciser le nombre de menus **A** et/ou **B**.

N.B. Les membres qui ne participent pas peuvent commander le jeton en bronze pour le prix de 5 € auprès de Madame Nicole VINCENT, présidente de l'A.E.N., en la contactant au 087/66.07.89 et ceci jusqu'à épuisement du stock (100 exemplaires).

WOORD VAN DE VOORZITTER

Ziezo, wij zijn al 2010.

Aan iedereen wens ik een uitstekend numismatisch jaar en vooral een goede gezondheid.

Begin dit jaar werden wij al opgeschrikt door het overlijden van mevrouw Terseleer-Lillo, lid van onze vereniging, en goed gekend in de numismatische middens.

Dit jaar zal gekenmerkt worden door de 60ste verjaardag van de *Alliance Européenne de Numismatique – AEN* en het *Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde vzw, Koninklijke vereniging EGMP*. Beide verenigingen organiseren samen een feestelijke vergadering op 27 maart om deze gebeurtenis te vieren. Alle details vindt U verder in ons blad.

Uw Raad van Beheer kwam dit jaar al samen en werkte volgende activiteiten uit :

- Een eerste ledenvergadering, zoals gewenst op de Algemene Vergadering, op 17 april
- Algemene Vergadering met een tentoonstelling van de medailles van Oscar De Clerck
- Een numismatische beurs op 18 september
- Een culturele en familiale uitstap op 25 september

Onze nieuwe hoofdredacteur, Luc Vandamme, heeft ons beloofd te zorgen voor een regelmatig verschijnen van onze Flash-medailles. Opnieuw doen we een dringende oproep om toch enkele Franstalige artikelen te mogen ontvangen.

Dit jaar zal het Congres van FIDEM plaatshebben in Tampere in Finland. We hebben de Belgische kunstmedailles ingezonden en deze medailles zullen, eens teruggekomen, tentoon gesteld worden op onze culturele en familiale uitstap.

Zij zullen eveneens deel uitmaken van een artikel in het Jaarboek van het Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde en gevraagd werd om te kunnen beschikken over een aantal auteursexemplaren voor onze leden die geen lid zouden zijn van het EGMP.

Graag doen wij tevens een beroep op uw snelle bijdrage van uw lidgeld op onze bankrekening.

Aan iedereen dank bij voorbaat voor uw snelle bijdrage, voor uw aanwezigheid op onze activiteiten en voor uw bijdrages voor de Flash.

Marc Vancraenbroeck
Voorzitter

IN MEMORIAM

Het is met grote droefheid dat ik U het overlijden van mevrouw Teresa Carolina Terseleer-Lillo Falcon, geboren te Valparaíso (Chili) moet melden.

Zij was lid van onze vereniging en was erg gekend in de numismatische middens.

Velen onder ons kwamen regelmatig in haar winkel in de Ravensteinstraat waar men dikwijls de ontbrekende munt of medaille kon vinden. Na het overlijden van haar man, keerde zij terug naar de (kleine) winkel op de Coudenberg, volgestouwd met medailles, waar zij U ontving samen met haar hondje, vriendelijk en charmant zoals steeds en met veel goede raad.

Zij was een hartstochtelijke muzikliefhebster en volgde nauwgezet alle muzikale activiteiten in het Paleis voor Schone Kunsten, haar bureu. Haar zoon, Philippe, was een bekende pianist.

Wij wensen veel sterkte aan haar kinderen, kleinkinderen en achterkleinzoon en zullen nog lang aan haar sympathieke glimlach denken waarmee zij ons steeds ontving

Marc Vancraenbroeck
Président

AEN en EGMP VIERT 60^{ste} VERJAARDAG
UITNODIGING voor de NUMISMATISCHE DAG
TE LUIK op 27 MAART 2010

Geachte Leden,

Het AEN en EGMP nodigen U uit op hun Numismatische Dag te Luik in Hotel Ramada, Quai Saint-Léonard 36, 4000 Liège (tel. 04 228 81 11).

Agenda:

- 10.00: Ontvangst met vruchtensap, thee, koffie en gebak en dit aangeboden door de vzw Promotie van de Medaille
- 10.30: Welkom door voorzitter afdeling Luik, AEN en EGMP. Toelichting penning.
- 11.00: Voordrachten:
P. Graulich: 3000 ans de monnaies chinoises
T. Nissen: "Muntmisdrijven in 's Hertogenbosch in de 15^{de} eeuw.
- 12.00: Receptie met cocktail en zakouski + **GRATIS GELEGENHEIDSPENNING**
- 12.30: Lunch in restaurant van het hotel Ramada

Menu A: Krulsla met spek en warme vinaigrette van Hervekaas
Kip "Suprême" op grootmoeders wijze
Café Liégeois

Menu B: Krulsla met spekreepjes en frambozen azijn crème
Ovengebakken visfilet met kreeftensaus, groentjes en Spaanse rijsttaart
"Marquise" met chocolade en gekonfijte peren
Met twee dranken per persoon (wijn of soft drink) en koffie inbegrepen

Na de lunch, bezoek aan het museum Curtius (open tot 18 h) met Nederlandstalige samenvatting van de belangrijkste verzamelingen. Einde: 17 uur.

Deelname: gelieve zo snel mogelijk te reserveren.

Prijs per persoon : 38 € (lunch + bezoek aan het museum Curtius) te storten **voor 28 februari 2010** op rekening nr. 348-0700053-68 van mevr. Nicole Vincent.

Gelieve bij uw overschrijving duidelijk te vermelden het aantal menu's A en/of B

GELEGENHEIDSPENNING / NUMISMATISCHE DAG TE LUIK:



Prijs: brons: 5 € maar **GRATIS** voor alle aanwezige leden !
zilver: 20 € te bestellen voor **30 januari 2010** door storting van het bedrag +
aantal op bankrekening 979-5427368-29 van het EGMP.

LE CALENDRIER DE NOS ACTIVITES EN 2010

Ces activités hormis notre journée familiale et culturelle, se tiendront dans nos nouveaux locaux du EUROVOLLEY CENTER, Beneluxlaan 22, 1800 Vilvoorde, téléphone 02 / 257.16.16. Parking aisé.

Samedi 17 avril :

salle 016, réunion du Conseil d'Administration de 09.00 à 11.00 heures suivi d'une réunion entre membres pour ceux qui désirent rencontrer d'autres membres pour discuter médailles et montrer leurs nouvelles acquisitions et prendre l'apéritif avec les amis. Pour ceux qui le désirent une petite restauration ou un lunch à des prix démocratiques peut être servi au restaurant du centre sportif.

Samedi 26 juin :

salle 006, Assemblée Générale avec exposition des médailles de Oscar De Clerck.

Samedi 18 septembre :

Salles 006 et 008, bourse de médailles avec 50 mètres de tables disponibles.

Samedi 25 septembre :

journée familiale et culturelle à Liège. De plus amples informations vous parviendront par une invitation personnelle.

KALENDER VAN ONZE ACTIVITEITEN IN 2010

Deze activiteiten, op uitzondering van onze familiale en culturele uitstap, zullen doorgaan in onze nieuwe lokalen van het EUROVOLLEY CENTER, Beneluxlaan 22, 1800 Vilvoorde, telefoon 02 / 257.16.16. Ruime parking voorzien.

Zaterdag 17 april :

zaal 016, vergadering van de Raad van Bestuur van 09.00 tot 11.00 uur gevolgd van een gezellig samenzijn van de leden die het wensen om te spreken over medailles, hun laatste aanwinsten te tonen en een aperitief te nemen. Voor zij die het wensen is er de mogelijkheid om een kleinigheid of een lunch te bestellen aan democratische prijzen in het restaurant van het sportcentrum.

Zaterdag 26 juni :

Zaal 006, Algemene Vergadering met een tentoonstelling van de medailles van Oscar De Clerck.

Zaterdag 18 september :

Zalen 006 en 008, medaillebeurs met 50 meters tafels beschikbaar.

Zaterdag 25 september :

familiale en culturele uitstap te Luik. Meer informatie hierover zult u krijgen met een persoonlijke uitnodiging.

EEN WENSMEDAILLE ALS ILLUSTRATIE VAN EEN GEDICHT.

Dr. Stautemas Gabriël

Als vijfde medaille in de reeks 'wensmedailles', door de Monnaie de Paris uitgebracht ter gelegenheid van de eindejaar feesten, koos de directie in 1967 voor een realisatie door één van de beste graveurs ooit verbonden aan dit prestigieuze instituut: Jacques Devigne. Hij is geboren in 1925 en behaalde in 1954 'De Grote Prijs van Rome' voor het graveren van medailles.

Jacques Devigne laat zijn wensen voor het nieuwe jaar vergezeld gaan met het illustreren van fragmenten uit het zeer gekend gedicht: 'Liberté' opgenomen in de bundel 'Poésie et vérité' gepubliceerd in 1942 door Paul Eluard. Dit is het pseudoniem van Eugène Emile Paul Grindel. Deze Franse dichter, geboren te Saint-Denis op 14.12.1895 en gestorven te Charenton-le-Pont op 18.11.1952, leunt aan bij het dadaïsme en vormt een van de peilers van het surrealisme. Hij effent de weg naar een geëngageerde artistieke beweging. Zo bekwam hij dat in 1942 zijn gedicht 'Liberté', op pamfletten gedrukt, door de geallieerden (Royal Air Force) met duizenden boven het bezette Frankrijk werd gedropt. Om het verband tussen de medaille en het gedicht te verduidelijken is het Franstalig gedicht integraal aan deze tekst toegevoegd, samen met een Nederlandse vertaling.

Het bijzondere aan de medaillekunst van Jacques Devigne is dat hij zijn stempels direct in het staal graveert op ware grootte en 'en creux' (verzonken). Dit laat toe zeer verfijnd details weer te geven. Om de kwaliteit van de uitvoering volledig tot haar recht te laten komen drukken we de reproductie van de medaille op ware grootte af.

Beschrijving van de medaille.

Devigne Jacques (1925-)
Jaar uitgifte 1967 door de Monnaie de Paris
Stempel 'en creux' gegraveerd op ware grootte
Geslagen in gedoreerd brons met een diameter van 103 mm.
Vermeld in de 'Catalogue général illustré des éditions de la Monnaie de Paris'
Deel 4*, p.650

Voorzijde:



Langs de buitenste rand: 'J'ecris (ton nom) sur pierre – sang – papier – ou cendre' (*Ik schrijf (uw naam) op steen – bloed – papier – of as*), overgenomen uit de tweede strofe van het gedicht, regel drie en vier.

In het midden van het medaillenveld in een cirkel de tekst: 'Comme le poète' (*Zoals de dichter*).

Dit is het scharnierpunt van de medaille: de medailleur wil met een even groot engagement zijn wensen brengen als de dichter destijds zijn gedicht.

Tussen beide teksten in, worden zes verzen uit het gedicht geïllustreerd. We brengen ze hier in de volgorde waarin de dichter ze bracht maar die verschilt met de volgorde op de medaille.

- Sur toutes les pages blanches (*Op alle witte bladzijden*)



Een persoon, zittend aan een lessenaar, schrijvend in een boek.

Sur les images dorées (*Op de heiligenplaatjes*)

-



Een vrouw, gezeten op een stoel, houdt een baby op haar schoot.

- Sur le moulin des ombres (*Op de molen van de schaduwen*)

-



Een geknielde oude man houdt in zijn linker hand een boek
en steunt met zijn rechter hand op een schedel.

- Sur les formes scintillantes (*Op de fonkelende vormen*)

-



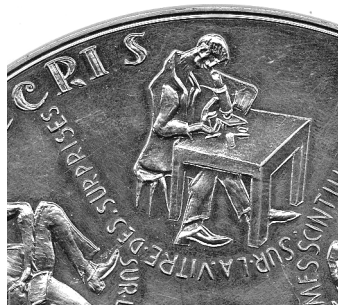
Een beeldhouwer kapt een vrouwenbeeld uit een steen.

- Sur toute chair accordée (*Op elk mij gegunde lijf*)



Een zittend en een liggend persoon zijn aan elkaar verbonden met een perfusieslang.

- Sur la vitre des surprises (*Op het raam van de verrassingen*)



Een persoon, aan tafel gezeten, kijkt in een microscoop.

Keerzijde:



Een boeket met bloemen en kruiden, samen gebonden door een lint, waarop MES VOEUX (*Mijn wensen*). Daarrond in de rand: J'écris ce que j'ai de meilleur (*Ik schrijf het beste dat ik heb*)

Onder de bloementuil en langs de rand staat het handteken van de medailleur: DEVIGNE.

Liberté (uit 'Poésie et vérité' – 1942) door Paul Eluard

- | | |
|---|--|
| A. Sur mes cahiers d'écolier
Sur mon pupitre et les arbres
Sur le sable sur la neige
J'écris ton nom | <i>Op mijn schoolschriften
Op mijn lessenaar en de bomen
Op het zand op de sneeuw
Schrijf ik je naam</i> |
| B. Sur toutes les pages lues
Sur toutes les pages blanches
Pierre sang papier ou cendre
J'écris ton nom | <i>Op alle gelezen bladzijden
Op alle witte bladzijden
Steen bloed papier of as
Schrijf ik je naam</i> |
| C. Sur les images dorées
Sur les armes des guerriers
Sur la couronne des rois
J'écris ton nom | <i>Op de heiligenplaatjes
Op de wapens van de strijders
Op de kroon van de koningen
Schrijf ik je naam</i> |
| D. Sur la jungle et le désert
Sur les nids sur les genêts
Sur l'écho de mon enfance
J'écris ton nom | <i>Op de rimboe en de woestijn
Op de nesten op de bremstruiken
Op de echo van mijn jeugd
Schrijf ik je naam</i> |
| E. Sur les merveilles des nuits
Sur le pain blanc des journées
Sur les saisons fiancées
J'écris ton nom | <i>Op de wonderen van de nacht
Op het wittebrood van de dagen
Op de verloofde jaargetijden
Schrijf ik je naam</i> |
| F. Sur tous mes chiffons d'azur
Sur l'étang soleil moisi
Sur le lac lune vivante
J'écris ton nom | <i>Op al mijn hemelsblauwe lappen
Op de vijver van de schimmelige zon
Op het meer van de levende maan
Schrijf ik je naam</i> |
| G. Sur les champs sur l'horizon
Sur les ailes des oiseaux
Et sur le moulin des ombres
J'écris ton nom | <i>Op de velden op de horizon
Op de vleugels van de vogels
En op de molen van de schaduwen
Schrijf ik je naam</i> |
| H. Sur chaque bouffée d'aurore
Sur la mer sur les bateaux
Sur la montagne démente
J'écris ton nom | <i>Op elke zucht van morgenrood
Op de zee op de boten
Op de waanzinnige berg
Schrijf ik je naam</i> |
| I. Sur la mousse des nuages
Sur les sueurs de l'orage
Sur la pluie épaisse et fade
J'écris ton nom | <i>Op het mos van de wolken
Op het zweet van de onweersbui
Op de dikke flauwe regen
Schrijf ik je naam</i> |
| J. Sur les formes scintillantes
Sur les cloches des couleurs
Sur la vérité physique
J'écris ton nom | <i>Op de fonkelende vormen
Op de klokken van de kleuren
Op de lichamelijke waarheid
Schrijf ik je naam</i> |

K	Sur les sentiers éveillés Sur les routes déployées Sur les places qui débordent J'écris ton nom	<i>Op de wakkere paden Op de uitgerolde wegen Op de pleinen die overlopen Schrijf ik je naam</i>
L	Sur la lampe qui s'allume Sur la lampe qui s'éteint Sur mes maisons réunies J'écris ton nom	<i>Op de lamp die aangaat Op de lamp die uitgaat Op mijn verenigde huizen Schrijf ik je naam</i>
M	Sur le fruit coupé en deux Du miroir et de ma chambre Sur mon lit coquille vide J'écris ton nom	<i>Op de gehalveerde vrucht van de spiegel en mijn kamer Op de lege schelp van mijn bed Schrijf ik je naam</i>
N	Sur mon chien gourmand et tendre Sur ses oreilles dressées Sur sa patte maladroite J'écris ton nom	<i>Op mijn gulzige en zachte hond Op zijn gespitste oren Op zijn onbeholpen poot Schrijf ik je naam</i>
O	Sur le tremplin de ma porte Sur les objets familiers Sur le flot du feu béni J'écris ton nom	<i>Op de springplank van mijn deur Op de huiselijke dingen Op de stroom gezegend vuur Schrijf ik je naam</i>
P	Sur toute chair accordée Sur le front de mes amis Sur chaque main qui se tend J'écris ton nom	<i>Op elk mij gegunde lijf Op het voorhoofd van mijn vrienden Op elke uitgestoken hand Schrijf ik je naam</i>
Q	Sur la vitre des surprises Sur les lèvres attentives Bien au-dessus du silence J'écris ton nom	<i>Op het raam van de verrassingen Op de oplettende lippen Hoog boven het stilzwijgen Schrijf ik je naam</i>
R	Sur mes refuges détruits Sur mes phares écroulés Sur les murs de mon ennui J'écris ton nom	<i>Op mijn vernielde schuilplaatsen Op mijn vervallen vuurtorens Op de muren van mijn verveling Schrijf ik je naam</i>
S	Sur l'absence sans désir Sur la solitude nue Sur les marches de la mort J'écris ton nom	<i>Op de afwezigheid zonder verlangens Op de naakte eenzaamheid Op de treden van de dood Schrijf ik je naam</i>
T	Sur la santé revenue Sur le risque disparu Sur l'espoir sans souvenir J'écris ton nom	<i>Op de teruggekeerde gezondheid Op het verdwenen gevaar Op de hoop zonder herinnering Schrijf ik je naam</i>
U	Et par le pouvoir d'un mot Je recommence ma vie Je suis né pour te connaître Pour te nommer <i>En door de macht van één woord Begin ik mijn leven opnieuw Ik ben geboren om jou te kennen Om jou te noemen</i>	



Jacques DEVIGNE

Né en 1925.

Études à l'École Boulle dans la classe de gravure sur acier, élève de Cannée puis d'Hertenberger. A l'École nationale supérieure des Beaux-Arts, il travaille dans l'atelier de Dropsy. Premier Grand Prix de Rome de gravure en médailles en 1954.



Paul Eluard

KONINGIN ELISABETH ALS MODEL VOOR DE PAKKETBOOT “ELISABETHVILLE”

Luc Vandamme

In 1953 kreeg Armand Bonnetain de opdracht om een bas-reliëf te ontwerpen voor de pakketboot “Elisabethville”. Het bas-reliëf werd gegoten in brons, had een diameter van 450 mm en toonde het portret van Z.M. koningin Elisabeth.

De onderstaande plaaster zou hiervan het model geweest zijn.



Vz. ——— ELISABETH (links langs de rand) / REGINA (bovenaan langs de rand) / BELGARVM ——— (rechts langs de rand)
De buste van de koningin naar rechts, links van haar het jaartal 1930
Getekend onderaan met: BONNETAIN

Kz. Nihil

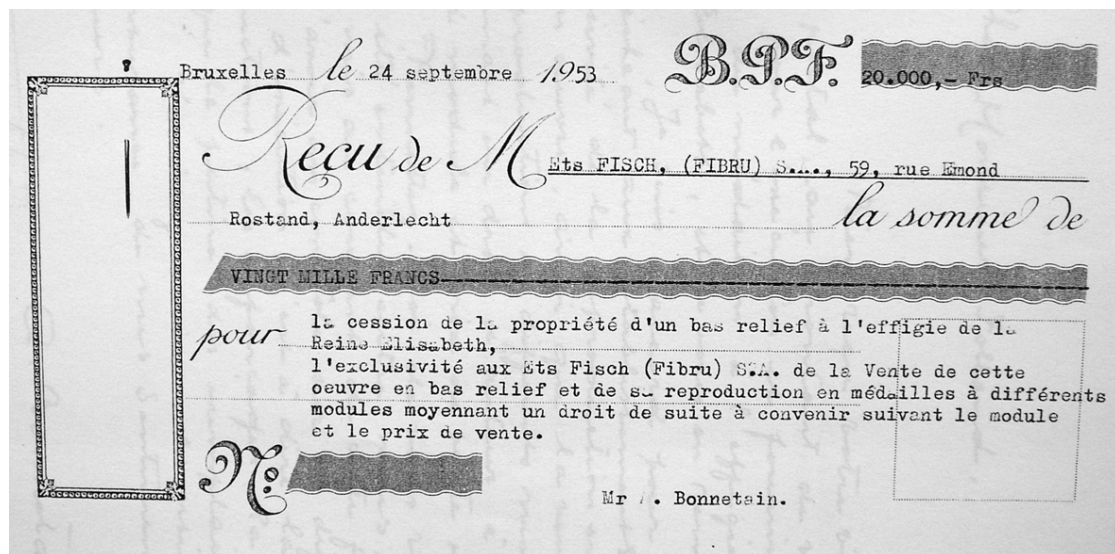
1953, 450 mm (identieke doormeter), in plaaster, bronskleurig gepatineerd.

Briefwisseling

De firma Fisch schrijft op 9 juni 1953 aan Armand Bonnetain:

Faisant suite à notre visite, nous avons le plaisir de vous passer commande d'un bas-relief en bronze patiné d'art à l'effigie de S.M. la reine Elisabeth de Belgique. Le bas-relief sera patiné et muni de ses moyens d'attache, prêt au placement pour la somme convenue de 20.000 fr. Nous ne doutons pas que cette oeuvre donnera toute

satisfaction à notre client la Compagnie Maritime Belge, et nous sommes heureux également d'avoir l'occasion de vous confier ce travail.



De firma Fisch schrijft op 14 augustus 1953 aan Armand Bonnetain:

Je viens d'avoir un entretien téléphonique avec Madame Lutgen relatif au bas-relief à l'effigie de la reine Elisabeth. Le système de fixation de ce bronze devrait être modifié. Au lieu des 3 ou 4 pattes prévues il y aurait lieu d'adopter le système appliqué pour le bas-relief de l'Albertville, dont les vis sont dissimulées. Je joins un tracé vous montrant cette fixation, dont les éléments seraient faits dans nos ateliers avant la patine bien entendu. Je me suis permis de donner des instructions dans ce sens à la fonderie De Coene. Dès que vous aurez examiné et accepté la fonte, le fondeur pourrait nous la faire parvenir pour effectuer notre travail avant la patine.

Armand Bonnetain schrijft op 1 september 1953 aan de firma Fisch:

Lors de la remise du médaillon de la Reine Elisabeth à votre fils, nous avons parlé de la précaution, que l'on pourrait prendre pour préserver de l'action de l'air salin. Nous avons été d'accord pour couvrir le bronze d'une légère couche de vernis (mat si possible). Madame Lutgen est-elle venue voir le médaillon? J'aimerais connaître son impression.

De firma Fisch op 2 september 1953 aan Armand Bonnetain:

J'ai bien reçu le bas-relief à l'effigie de la Reine Elisabeth. Cette oeuvre est très réussie et nous donne entière satisfaction. Je suppose que vous vous êtes mis d'accord avec madame Lutgen en ce qui concerne le patine. Je fais procéder à un vernissage protecteur à l'aide d'un vernis mat incolore appliqué au pistolet.

Armand Bonnetain op 5 oktober 1953 aan de firma Fisch:

Bien reçu votre virement chèque postal au montant de vingt mille francs pour l'exécution et fourniture en bronze du médaillon à l'effigie de la Reine Elisabeth, et je vous en remercie. Je suis d'accord pour réserver le cas échéant aux Etablissements Fisch, l'exclusivité de la reproduction en médailles de mon oeuvre, ainsi que la vente de ces reproductions en différents modules, moyennant un droit d'auteur à convenir,

suivant module et prix de vente.

Een voorstel werd gedaan aan de firma *Compagnie Maritime Belge* om van de medaillon medailles te maken. Op 9 oktober 1953 ontvangt Armand Bonnetain het bericht van de firma Fisch dat de C.M.B. voorlopig hier niet in is geïnteresseerd.

De *Compagnie Maritime Belge* heeft achtereenvolgens drie pakketboten gehad met de naam "Elisabethville". Het gaat hier om de derde en laatste, besteld in augustus 1945 en geleverd in 1949. Het schip was een gemengde pakketboot, dus voor goederen (9500 ton vracht) en 208 passagiers. De Elisabethville(3) was uitgerust met een moderne dieselmotor en kon een snelheid halen van 16 knopen. Het doel was de terugreis van de koloniale zo comfortabel mogelijk te laten gebeuren. In 1960 was het alle hens aan dek om de Belgen te repatriëren. Tijdens deze crisis werden op de drie pakketboten, de Elisabethville(3), de Charlesville en de Thysville(2), niet minder dan 15.000 maaltijden bereid.

De Elisabethville(3) werd in 1968 zwaar door brand beschadigd in Antwerpen tijdens het lossen. Het werd in juni 1968 gedeeltelijk ontmanteld en in december 1968 naar Gent gesleept bij de firma Van Heyghen, waar het werd gesloopt. Of dit medaillon van het schip werd gehaald is niet bekend. Het is dus ofwel gesneuveld bij de brand of in de sloop, ofwel vooraf verwijderd. Het kunstwerk bevindt zich niet in het kunstpatrimonium van de C.M.B.

De Elisabethville(3) kon meer als 200 passagiers meenemen en zoals alle pakketboten uit die tijd werd dit schip met zorg gedecoreerd. Deze "villeboten" waren als het ware de voorlopers van de huidige cruiseschepen. Er bevonden zich daarom heel veel kunstwerken aan boord.

Naast de Elisabethville(3) was er ook nog het schip de "Baudouinville". Ook toen van de Velde in 1939 de Baudouinville ontwierp voor de Belgische Scheepvaartmaatschappij, voorzag hij in het budget een aanzienlijk deel voor Schone Kunsten met het oog op de verfraaiing van het passagiersschip. Dolf Ledel ontwierp de mozaïek "Zeemeermin en Vis" voor het zwembad. Armand Bonnetain maakte een bronzen beeld de jonge prins Boudewijn voorstellende, die in zijn armen een schaalmodel van het schip vasthield. Het beeld stond opgesteld tussen de twee vleugels van de voornaamste trap. De criticus en dichter Pierre-Louis Flouquet schreef trouwens dat de "Baudouinville" een klein rondtrekkend museum was.

Wat het schip betreft, het kende een ongelukkige geschiedenis. Het werd gedoopt op 14 juni 1939 door prins Boudewijn, opgeleverd in de zomer van 1939 en maakte slechts 3 reizen naar Kongo voor de Tweede Wereldoorlog uitbrak. Het verliet Antwerpen op 10 mei 1940 voor de val van de stad, maar werd door de Duitsers gevat terwijl het in Bordeaux wachtte op verdere instructies. Door de Duitsers herdoopt in de "Lindau" werd het opgelegd en deed dienst als hospitaalschip en later woonschip. Het werd in de loop van de oorlog naar Nantes gebracht en daar op 10 augustus 1944 bij de terugtrekking door de Duitsers in het midden van de Loire tot ontploffing gebracht en in brand gestoken. Het wrak werd in 1946 gelicht en aan België teruggegeven, het kwam in Antwerpen aan in sleep op 29 augustus 1946 maar was dusdanig vernield dat het alleen nog kon worden afgebroken. Wat

gebeurde in Antwerpen en Boom in 1946 en 1947.



Gezien de geschiedenis van het schip, heeft men er bij CMB geen idee van wat er met het bronzen beeld is gebeurd en of het nog bestaat. In het album van het schip vond men nog bovenstaande foto. Op de sokkel vooraan is te lezen A. Bonnetain en het jaar 1939. Er bestaan nog wel twee exemplaren van het beeld op ware grootte, echter uitgevoerd in gepatineerd gips of terracotta (?). Het ene bevindt zich in het kunstpatrimonium van CMB, het andere bij Safmarine Container Lines, de firma die in de jaren negentig de lijnvaartactiviteit van CMB heeft overgenomen.

Met veel dank aan Riet De Block, dienst Kunstpatrimonium / Historisch Archief CMB.

DE HEILIGVERKLARING VAN PATER DAMIAAN

Luc Vandamme

Damiaan, geboren als Jozef De Veuster, werd geboren op 3 januari 1840 als zevende kind in een boeregezin. Op zijn vijftiende ging hij werken in de graanhandel van zijn vader, maar hij wilde liever priester worden. Hij ging eerst naar het college van 's-Gravenbrakel. Daarna trad hij in bij de congregatie van de Heilige Harten van Jezus en Maria in Leuven. Hij werd een broeder Picpus, net als zijn broer, op 7 oktober 1860 en koos Damiaan als zijn broedernaam. Na zijn studies werd hij missionaris op de Hawaï-eilanden. Op 19 maart 1864 kwam hij aan in Honolulu. En het was daar dat hij tot priester werd gewijd op 21 mei 1864.

In die tijd verbleven de melaatsen van Hawaï, ongeveer 600 mensen, in een kolonie op Molokaï. Medische hulp was niet aanwezig. Damiaan vroeg daarom de bisschop om naar Molokaï gestuurd te worden. Op 10 mei 1873 kwam hij er aan en startte onmiddellijk de bouw van een kerk. Door zijn toedoen werd het leven van de melaatsen draaglijker.

Koning David Kalakaua verleende hem de titel van *Knight Commander of the Royal Order of Kalakaua*. Prinses Lydia Liliuokalani bezocht hem om de titel te overhandigen. Ze kwam hierbij sterk onder de indruk van het werk van Damiaan. Ze begon een actie om zijn werk bekend te maken, wat lukte. In Amerika brachten protestanten grote sommen geld bijeen. De Kerk van Engeland zorgde voor voedsel, medicijnen en kledij.

In november 1884 werd hijzelf geveld door lepra. Hij bleef echter verder werken tot 14 dagen voor zijn dood op 15 april 1889.

Zevenenveertig jaar later, op 3 mei 1936, bracht het schoolschip Mercator de stoffelijke resten van Damiaan over naar Antwerpen. Zijn stoffelijk overschot werd overgebracht naar Leuven en er plechtig bijgezet op 5 mei 1936 in de crypte van de Sint-Antoniuskerk aan het Pater Damiaanplein.

Zijn zaligverklaring gebeurde op 4 juni 1995 door paus Johannes Paulus II tijdens een openluchtviering aan de Basiliek van Koekelberg. Na deze plechtigheid werd zijn rechterhand overgebracht naar Molokaï en op 22 juli 1995 begraven in Kalawao.

Op 3 juli 2008 werd bekend gemaakt dat pater Damiaan op korte termijn heilig zou verklaard worden. Deze heiligverklaring zal plaatsvinden op 11 oktober 2009 te Rome. Vieringen zullen plaatsvinden in Rome, Molokaï en in zijn geboortedorp Tremelo.

Aansluitend op de heiligverklaring, start op zondag 10 mei 2009 het Damiaanjaar dat met een wereldfeest zal afgesloten worden op 16 mei 2010.

In 2005 werd pater Damiaan verkozen tot de Grootste Belg aller tijden in de Vlaamse editie. In het Waalse landsgedeelte eindigde hij op de derde plaats. Hij heeft een standbeeld in Leuven, Tremelo en is nog steeds de enige niet-Amerikaan met een standbeeld in het Capitool te Washington.

Ter gelegenheid van de Heiligverklaring en het Damiaanjaar brengt ons lid Paul Huybrechts een prachtige medaille uit.



Foto van de plaaster

Er werden vier versies van gemaakt, dus voor elk wat wils:

Vz.

SANCTUS DAMIANUS MOLOKAIENSIS (rondom langs de rand)

De buste van Damiaan kijkend naar links.

Getekend: Rechts langs de rand van de schouder

Kz.

CANONIZATIO / R.P.DAMIANI / DE VEUSTER / ROMAE / 11 OCTOBRIS / 2009 (in het veld)

Op de achtergrond zien we het rechtstaande silhouet van het standbeeld van pater Damiaan in het Capitool te Washington.

Ongesigneerd.



Brons, 60 mm.



Brons, 35 mm, ééenzijdig als sleutelhanger



Zilver (925/1000), 30 mm.



Goud (750/1000), 22 mm, eenzijdig als hangertje



185 mm, gegoten brons, Nederlandstalige tekst:
SINT DAMIAAN (links) / VAN MOLOKAI (rechts)

Prijzen: brons, 60 mm: 28€ - brons, 25 mm, sleutelhanger: 10€ - zilver, 925/1000, 30 mm, 45€ - goud, 750/1000, 22 mm, 249€ - gegoten brons, 185 mm, 250€.

Hoe bestellen? Paul Huybrechts, Swertmolenstraat 3, 3020 Herent - ☎ 016/232295
– medailles@telenet.be – www.medailles-paulhuybrechts.be

**OPENING OF THE EXHIBITION
HISTORIC BELGIAN ART MEDALS**

Medialia, Rack and Hamper Gallery
New York City, NY.

12 december 2009 – 23 januari 2010



We zien van links naar rechts: Amanullah Haiderzad, Elisabeth Jones, Paul Huybrechts, Mashiko
Links in de hoek: Monique Jobin aan de Steinway piano

Op deze tentoonstelling geeft Paul Huybrechts een overzicht van de Belgische medaillekunst sinds 1830, en dit in vier opeenvolgende periodes, nl. de gegraveerde medailles, de belle-époque, het interbellum, en de moderne medailles. In het vijfde luik, de hedendaagse medailles, heeft hij uiteraard zijn eigen werk getoond.

Since 1992, Medialia...Rack and Hamper Gallery has specialized in medallic art and small sculpture. Works by international artists are exhibited on a continual basis, along with special one-person and group exhibitions of drawing, sculpture, and printmaking. Work continually on display includes: medallic sculpture, book art, small and wearable sculpture, adjustable objects and wall hangings.

www.medialiagallery.com

Van deze tentoonstelling werd ook een kleine catalogus gemaakt met de volgende inhoud: *The Independence of Belgium and the Art Medal*, Paul Huybrechts (door Arnold Nieuwendam), *Artist Statement* (P.H.), *Historic Belgian Art Medals from the collection of Paul Huybrechts*, *Contemporary Belgian Art Medals*, *About Paul Huybrechts*.

Beschikbaar via Paul Huybrechts.

JAARLIJKSE CULTURELE EN FAMILIALE UITSTAP

Onze culturele uitstap bracht ons dit jaar naar Gent. Op een zonnige zaterdag 19 september kwamen we samen in Taverne-Brasserie 't Zuid aan het Zuidpark voor een aangenaam weerzien met onze vrienden, waaronder sommigen van ver gekomen waren om deze dag mee te maken.

Op deze locatie, waar zich vroeger het Gentse Zuidstation bevond, bewonderden we de monumentale fries aan het gebouw dat in 1957 door de Stad werd neergezet ten dienste van de energiebedrijven. Voor de uitvoering van deze fries, bestaande uit 182 ton witte hardsteen op 107 m², werd beroep gedaan op drie hoofdbeeldhouwers, Jozef Cantré voor de voorzijde, Gustaaf Vanden Meersche voor de linkerachterzijde en Geo Verbanck voor de rechterachterzijde. Zij lieten zich bijstaan door assistenten, Jan Anteunis, Berten Coolens, Robert Heylbroeck en Geo Vindevogel. Foto's werden getoond van Jan Anteunis aan het werk aan één van de paarden op de voorzijde.

Wij trokken toen richting Sint-Baafkathedraal. We passeerden eerst het "glazen straatje", een beruchte prostitutiewijk in Gent, en op ons eerste rustpunt stonden we oog in oog met het standbeeld van Lieven Bauwens. Deze Gentse industrieel smokkelde vanuit Engeland een katoenspinmachine naar Gent en bracht hierdoor welvaart, eerst en vooral voor zichzelf, maar ook voor de Gentse katoennijverheid. Uiteindelijk bleek dat, voor de uitvoering van het beeld, ontworpen door de Vigne-Quyo (1812-1877), geen afbeelding van Lieven Bauwens voorhanden was waardoor een familielid poseerde en het beeld dus geen gelijkenis toont met de persoon in kwestie. We zagen ook een afbeelding van de medaille uitgegeven bij de inhuldiging van het beeld in 1885.

Bauwens staat tegenover het Geraard Duivelsteen, een burcht gebouwd in ± 1235 door Gerardus de Gandavo "dictus diaboles" zoon van Burggraaf Zeger II. Vanaf de 14^{de} eeuw kwam het gebouw al in handen van de stad die het voor diverse zaken heeft gebruikt (wapenarsenaal, kloosterschool, bisschoppelijk seminarie, tucht- en weeshuis, krankzinnigengesticht, brandweerkazerne) Vanaf de 19^{de} eeuw werd de staat eigenaar van het gebouw dat, na restauratie in 1904, dienst doet als Rijksarchief.

Naast de kathedraal staat dan het standbeeld van Jan en Hubert Van Eyck, de schilders van het beroemde retabel het Lam Gods. Het beeld werd uitgevoerd door Geo Verbanck in samenwerking van zijn vriend, de architect Valentin Vaerwyck (1882-1959) en werd, niet toevallig, rechtover de Vydtkapel geplaatst waar het schilderij tot 1986 hing. De inhuldiging van het beeld, vereeuwigd door een plaket van Jourdain, had plaats op 9 augustus 1913 in de rand van de enige Gentse Wereldtentoonstelling.

In de kathedraal bezochten we dan het mooie retabel. Het werd er ingehuldigd op 6 mei 1432 in de Vijdtkapel van de St-Janskerk, die pas later de Sint-Baafkathedraal werd. Het doek werd besteld door Judocus Vijdt en op de dag van de inhuldiging ervan werd de zoon van Filips de Goede en Isabella van Portugal er gedoopt. Het kind werd ook Judocus genoemd maar het overleed al op 14 augustus 1432.

Na een vrij bezoek aan de kathedraal kwamen we samen op het plein vóór de kerk waar zich rechts de Nederlandse Schouwburg bevindt, ingehuldigd in 1899. Recht tegenover de kerk staat het Belfort. Deze klokkentoren werd in de 13^{de} en 14^{de} eeuw (twee bouwfasen) opgericht en aangevuld met de lakenhalle. In 1314 bestelde de Stad Gent een nieuwe klok voor de toren, Klokke Roeland, en in 1402 werd het

Belfort afgewerkt door de plaatsing op de spits van de draak, die sindsdien het symbool van Gent werd. De lakenhalle, zoals voorzien op het plan, werd niet helemaal afgewerkt. Slecht in 1913, in aanloop van de Wereldtentoonstelling werden door Valentin Vaerwyck de drie laatste traveeën en een nieuwe spits voor de toren gerealiseerd.

Centraal op het plein staat het standbeeld voor de Vlaams-liberale voorvechter Jan Frans Willems.

We gingen daarna op weg naar het Sint-Pietersplein en zagen onder de weg het Provinciehuis, gebouwd door de architect Valentin Vaerwyck met beelden van Geo Verbanck. In de Korte Dagsteeg stapten we binnen in een kledingzaak die ingericht is in de 14^{de} eeuwse Wolweverskapel.

We kwamen ook langs diverse gebouwen van de universiteit: het nieuwe auditorium, het technische gebouw waar Magnel werkte aan het op punt zetten van het spanbeton (medaille door Geo Verbanck), het gebouw van de wetenschappen en ten slotte de boekentoren, bibliotheek van de universiteit en het werk van de architect Henry Van De Velde. Het gebouw van 24 verdiepingen en 4 kelderverdiepingen bevat naast 2.000.000 boeken ook handschriften, incunabels, een penningkabinet, prenten, tekeningen, affiches enz.

Daarnaast bevindt zich het Hoger Instituut voor kunstwetenschappen van Universiteit, versiert met een beeldhouwwerk van Jozef Cantré

Voor we aan het restaurant aankwamen konden we nog een blik werpen op de barokke Sint-Pieterskerk. Aan de hand van een medaille voor de 1^{ste} steenlegging in 1629 konden we zien dat de uiteindelijke kerk afweek van het ontwerp op de medaille.

Na een gezellige maaltijd trokken we naar het Museum voor Schone kunsten waar we ontvangen werden door ons nieuw lid en verantwoordelijke voor de beeldhouwkunsten in het Museum, Mevrouw Monique Tahon-Vanroose.

In de patio van het Museum stonden vier vitrines opgesteld met een selectie van stukken uit hun verzameling kunstmedailles. Deze collectie, samengesteld tussen 1909 en 1925 bevat een totaal overzicht van het hoogtepunt van de medaillekunst in die periode. Het feit dat deze stukken sinds het interbellum niet meer aan het publiek getoond werden gaf een extra dimensie aan ons bezoek. Mevrouw Tahon liet ons verder de Lambeaux-zaal bewonderen en de andere 19^{de} eeuwse beeldhouwkunst in het Museum.

De dag werd afgesloten met een bezoek aan de kruisbooggilde Sint-Rochus, gevestigd in de kelder van de Sint-Pietersabdij, waar we in een kort overzicht kennis namen van de geschiedenis en de gewoonten van deze gilde. Enkele gegadigden mochten ook eens de kruisboog hanteren.

Zoals ieder jaar werd de dag bezegeld met een afsluitende drink en tombola

DE MEDAILLEBEURS VAN 5 SEPTEMBER 2009.

Bob Autrique
Luc Vandamme

Op 5 september 2009 begonnen we met vereende krachten aan de inrichting van de zaal. Vermoedelijk de laatste keer dat we gebruik kunnen maken van deze gratis ter beschikking gestelde zaal. We laten U tijdig de nieuwe plaats van samenkomst kennen en het tijdstip.



Niets als lachende gezichten, de jacht was blijkbaar succesvol.

In totaal werden 38 meter tafels verhuurd aan 0 euro per lopende meter. Zeker niet te duur dus... Alweer meer dan verleden jaar, een nog grotere keuze dus voor de verzamelaar!

Mogen we toch een oproep doen aan onze leden om nog talrijker deze beurs bij te wonen. De bestuursleden steken hier veel werk en moeite in om uw verzameling alle kansen te geven om zich uit te breiden.







We ontvangen graag dringend uw lidgeld. Met dank.

JAARLIJKS LIDGELD	België: 40€	Buitenland: 45€
COTISATION ANNUELLE	Belgique: 40€	Étranger: 45€

Dit lidgeld geeft recht op een genummerde kunstmedaille en aan vier nummers van de "Flash Medailles".

Cette cotisation donne droit à une médaille d'art numérotée et à quatre numéros "Flash Médailles".

BANKREKENING/COMPTE FINANCIER: BANQUE BNP PARIBAS-FORTIS 210-0297504-57

IBAN: BE09 2100 2975 0457 BIC/SWIFT: GEBABEBB

op naam van/au nom de: PROMOTIE VAN DE MEDAILLE / PROMOTION DE LA MÉDAILLE

INFORMATIE GEVRAAGD

Wie kent dit stukje?



Vz. PREMIEBON – CONSUMPTIEWAARDE – 49 Bfr
Een adelaar met gespreide vleugels.

Kz. BON – PREME VALEUR 49 Fb EN CONSOMMATION
Een adelaar met gespreide vleugels.

Graag uw antwoord aan Marianne.Danneel@nbb.be of museum@nbb.be

Gevraagd wordt van de volgende stukken wie de graveur zou zijn!



1

Vz. CORPS NATIONALE DE SECOURS (bovenaan langs de rand)
NATIONAAL HULPKORPS (onderaan langs de rand)
Vlam met wimpel waarop de tekst: LUCTOR ET EMERGO

Kz. BELGIQUE 1945 (kroon) 1960 BELGIE (bovenaan langs de rand)
EN / SOUVENIR D'UNE / COLLABORATION / MUTUELLE DANS LA / JOIE ET LE DANGER /
TER AANDENKEN VAN / EEN WEDERZYDSE / SAMENWERKING / IN VREUGDE EN /
GEVAAR

Tekst binnen een open lauwerkrans.

2;

Vz. Geen tekst.
De buste van een man naar links.

Kz. HIPPOLIET VAN PERNE'S GEBOORTE HERDACHT (sierteken) (rondom langs de rand)
1811 ~ 1961 (in het veld)



2



3

Vz. Geen tekst.
Een theunisbloem.

Kz. ·AMICALE DES PENSIONS · VRIENDENKRING DER PENSIOENEN (rondom langs de rand)
SALON 1961 (in het veld)

4.

Vz. LA / COMMUNE / DE / SAINT·GILLES· / ·LEZ· BRUXELLES

Kz. Blanco



Stuur Uw info door aan Didier.Vanoverbeek@minfin.fed.be

Vie et mort du duc de Berry

Marc Vancraenbroeck

Le dimanche 13 février 1820, S.A.R. Charles Ferdinand, Fils de France, duc de Berry était poignardé sur les marches de l'Opéra, rue de Richelieu à Paris, par Louvel qui fut arrêté peu après¹.

*
* *
*

Charles-Ferdinand d'Artois, duc de Berry était le second fils de Charles comte d'Artois, futur roi de France sous le nom de Charles X.

Il était né à Versailles le 24 janvier 1778. Son frère aîné Louis Antoine duc d'Angoulême était également né à Versailles le 6 août 1775 et mourut à Goriz (alors en Autriche, aujourd'hui Gorizia en Italie) en 1844. Il avait épousé, en 1797, à Mitau, capitale du duché de Courlande², MADAME Thérèse, fille de Louis XVI, sa cousine. Le couple n'eut pas d'enfants.

Les deux princes furent élevés loin de Versailles. Si le duc d'Angoulême était porté sur les sciences, son frère aimait mieux les arts.

A la Révolution, le comte d'Artois et ses fils partirent pour Turin via les Pays-Bas. Les princes apprirent le métier militaire et le duc de Berry rejoignit l'armée de Condé, avec laquelle il fit campagne³.

Après le licenciement de l'armée de Condé, le prince voyagea en Italie, en Ecosse et en Angleterre. Il y épousa Anny BROWN, dont il eut deux filles. Ultérieurement, il fera casser ce mariage.

« Ses loisirs en Angleterre lui permirent de s'abandonner à diverses études. Il se livra à la science des médailles, dans laquelle il fit des progrès étonnants. Il retourna ensuite à la musique, à la peinture et se perfectionna dans la connaissance des tableaux »⁴.

Après l'abdication de Napoléon, en 1814, le duc revint en France avec Louis XVIII, mais dûit repartir en exil, à Gand, pour 100 jours en 1815.

Enfin, après Waterloo, le duc revint définitivement en France et y épousa Marie-Caroline Ferdande Louise de Bourbon, princesse des Deux-Siciles, née à Palerme en 1798 et morte en 1870 au château de Brunnsee près de Mureck en Styrie (Autriche).

Le couple fut assez uni malgré la différence d'âge et eut quatre enfants, dont deux moururent en bas âge ; les deux autres furent Louise d'Artois (1819-1864) et Henri d'Artois (1820-1883).

Le couple princier se montra très généreux envers les gens de sa maison et des pauvres et exerça un rôle de mécène.

Or donc, ce 13 février 1820 vers les onze heures du soir, en période de carnaval, le couple princier se rendit à l'Opéra. A l'entracte, la duchesse se sentant fatiguée voulut se retirer et le duc l'accompagna à sa voiture.

C'est alors que Louvel, déjouant la faible surveillance dont le duc était l'objet, se précipita sur lui et lui enfonça son poignard dans le côté droit⁵.

Transporté dans une loge du théâtre, entouré de sa femme, d'évêques et de la Cour (le Roi Louis XVIII, son oncle, le Comte d'Artois, son père, son frère et sa belle-sœur) le prince, qui avait lui-même retiré

¹ Louvel, Louis, Pierre (1783 ?-1820) : ouvrier sellier. Arrêté après son forfait, il ne montra guère d'émotion et déclara avoir agi seul par conviction anti-monarchiste. Il fut jugé, condamné à mort le 6 juin 1820 et guillotiné le lendemain.

Le poignard dont il se servit est toujours conservé aux Archives nationales.

² Mitau, aujourd'hui Jelgava en Lettonie, était la capitale du duché de Courlande, qui couvrait le Zelmgaie et le Kenzeme actuels. La Cour de France s'y était réfugiée après la Révolution.

³ L'armée de Condé, dirigée par le prince de Condé et ses fils, le duc de Bourbon et le duc d'Enghien, rassemblait les nobles émigrés qui avaient quitté la France à la Révolution. Elle se distingua dans quelques combats et fut dissoute en 1802, après Marengo.

⁴ Vicomte de Chateaubriand : « *Mémoires, lettres et pièces authentiques touchant la vie et la mort de S.A.R. Monseigneur Charles-Ferdinand d'Artois, Fils de France, duc de Berry* », 3^e édition, Bruxelles 1820.

⁵ C'était le quatrième prince ou roi à être poignardé : Henri III en 1589 par le dominicain Jacques Clément (1565-1589), Henri IV en 1610 par François Ravaillac (1578-1610) et Louis XV en 1757 par Robert François Damiens (1715-1757), mais heureusement le roi ne fut que blessé. Tous les assassins furent écartelés en place publique.

le poignard fatal, agonisa toute la nuit, restant assez lucide, et mourut vers les six heures du matin, le 14 février 1820. Il avait annoncé, pendant son agonie, que sa femme était enceinte. Elle accoucha le 29 septembre 1820 d'Henri de France⁶.

*
* * *

La duchesse de Berry, en 1832 sous le règne de Louis-Philippe Ier, essaya de se faire proclamer régente pour son fils, mais une tentative de coup d'état échoua et elle fut arrêtée et emprisonnée. Elle accoucha d'une fille en prison, car elle s'était remariée, en 1831, avec Hector Lucchesi-Palli, duc della Grazia (1808-1864) dont elle eut encore quatre filles.

Elle fut la mécène de musiciens, dont Rossini et Boieldieu, qui lui dédia son opéra « La Dame Blanche ». Elle avait une bibliothèque de 8.000 volumes et s'intéressa à la photographie naissante.

*
* * *

Sujets numismatiques et iconographique

1) Duc de Berry

Gayrard/de Puymaurin



DR/ Légende circulaire : ◌ CH. FERDINAND DUC DE BERRY

Dans le champ : buste du duc à gauche, en uniforme, portant la plaque de l'Ordre du Saint-Esprit.

Sous le buste : GAYRARD F.

RV/ Entre une palme, à gauche, et une branche de cyprès, à droite, une inscription en sept lignes :
PUGIONE/PERCUSSUS PERIIT/14 FEB. 1820/—/GALLIA SPEM SUAM/ CONJUX
AMANTEM/MILITES DUCEM/PAUPERES PATREM/PERDIDERE⁷

Le long du bord inférieur : DE PUYMAURIN FECIT ET DIR.

1820, -----, 40,55 mm, bronze

⁶ Henri d'Artois, duc de Bordeaux, puis comte de Chambord, après qu'une souscription publique lui ait offert le domaine de Chambord, fut l'espoir des légitimistes, sous le nom d'Henri V. Mais son refus, en 1871, du drapeau tricolore indisposa même ses partisans et il ne fut jamais roi.

⁷ Traduction libre : Il périt percé par le poignard /14 février 1820/ La France perdit son espoir, sa femme son aimé, les soldats leur chef, les pauvres leur père.

2) Duc de Berry

E. Dubois/de Puymaurin



DR/ Légende circulaire : ◌ CH · FERDINAND DUC DE BERRY

Dans le champ : buste du duc à gauche, en uniforme, portant la plaque de l'Ordre du Saint-Esprit.

Sous le buste : M^r 14 FEV.1820

A la coupe de l'épaule : E.DUBOIS F.

RV/ Inscription sur sept lignes : PLEUREZ/FRANÇAIS FIDÈLES/LE PROTECTEUR/ DES ARTS/LE PÈRE DES PAUVRES/LE DUC DE BERRY/N'EST PLUS·

Sous deux palmes croisées : de PUYMAURIN DI.

1820, -----, 23,45 mm, bronze

3) Naissance d'Henri V

Gayrard



DR/ Légende circulaire : ◌ DIEU NOUS L'A DONNÉ

Dans le champ : la duchesse de Berry, assise sur un divan, élève son fils (« le fils du miracle ») de ses deux mains comme pour le présenter à Dieu. Derrière le divan, une gaine⁸ portant le buste du duc de Berry. La scène est illuminée par des rayons descendant du ciel.

A l'exergue : NOS CŒURS ET NOS BRAS/SONT A LUI

RV/ Légende circulaire : ◌ 29 SEPT. 1820 (jour de la naissance d'Henri V, fête de la Saint-Michel).

Dans le champ : l'archange Saint-Michel, chef des cohortes célestes, l'épée haute, terrassant le démon qui tient une torche fumante. Toute la scène repose sur un nuage.

Le long du bord inférieur, à droite : le nom du médailleur + F

1820, -----, 37,85 mm, bronze⁹

⁸ Architecture : support d'un buste, semblant en envelopper la base (*Dictionnaire Quillet de la langue française, Librairie Aristide Quillet, Paris 1959*).

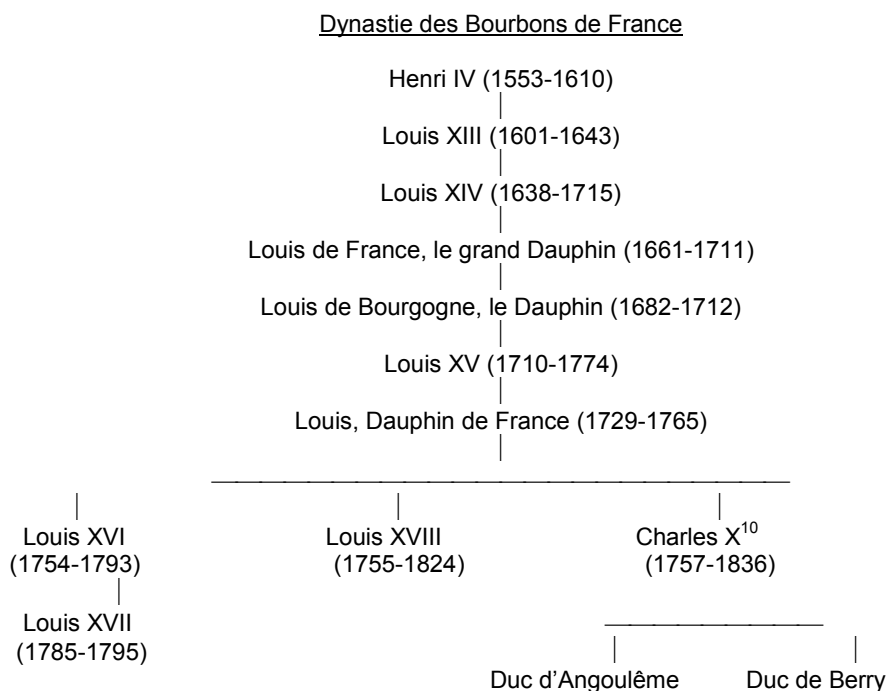
⁹ Les médailleurs français : Eugène DUBOIS (1795-1853), Raymond GAYRARD (1777-1858), de PUYMAURIN (1757-1841).



Les derniers moments du duc de Berry (tableau d'Alexandre MENJAUD – 1773-1832), 1824, Musée de Versailles, peinture à l'huile sur toile 176 x 130 cm.

- Bibliographie : - Vicomte de Chateaubriand : *Mémoires, lettres et pièces authentiques touchant la vie et la mort de S.A.R. Monseigneur Charles-Ferdinand d'Artois, Fils de France, duc de Berry*, 3^e édition, Bruxelles 1820
- Wikipedia

Crédit photographique : Leopold Verbist



¹⁰ C'était la dernière fois que trois Fils de France montaient successivement sur le trône, après les fils de Philippe IV le Bel (Louis X le Hutin, Philippe V le Long et Charles IV le Bel) et ceux d'Henri II (François II, Charles IX et Henri III).



MAUQUOY GROUP

Industrieweg 12 • 2280 Grobbendonk • Belgium

w w w . m a u q u o y . c o m



Medals

Decorations

Awards

Engraving

Stamps

Fleur de Coin

MUNTEN & MEDAILLES

aankoop – verkoop – veiling

Lea Vandenbruwaene

Sint-Annastraat 101 te 9000 Gent

tel. 09-2333138 fax 09-2259397 info@fleurdecoin.be

www.fleurdecoin.be

open : ma, di, do, zat 14-18 u / vrij 10-18 u



Int. Numismatique Cie

**DESALDELER – CREMERS
VERKOOP – AANKOOP**

Antieke munten – Beleggingsmunten – Zilver
Goud – Eretekens – Medailles – Bankbiljetten
Oude aandelen – Heraldiek – Sigillografie
Boeken en numismatische benodigdheden

Op afspraak

RUE DES ECOLES 23 – 5670 VIERVES Tel. & Fax : 060 / 39.92.38



WILLEM VAN ALSENOY

Oudaan 6, 2000 ANTWERPEN

Tel. & Fax 03 / 232.14.29

GSM 0495 / 51.10.16

E-mail : willem@vanalsenoy.com

Website : <http://www.vanalsenoy.com>

AAN- EN VERKOOP VAN MUNTEN
REGELMATIG OPENBARE VEILINGEN
GROTE KEUZE IN BOEKEN EN BENODIGDHEDEN

PROMOTIE VAN DE MEDAILLE vzw

PROMOTION DE LA MÉDAILLE asbl

Webmaster (www.medaille.be)

Emmanuel VAN DORPE, Sint Sebastiaanslaan 36, 8500 Kortrijk
Tel. 056/22.69.60 Fax. 056/22.84.75 evandorpe@pandora.be

Verantwoordelijke voor de Beurzen – Responsable pour les Bourses

Thierry EECKHOUT, Steenweg op Bergen 108A, 1600 Sint-Pieters-Leeuw
etmedals@gmail.com

Raadgevers – Conseillers

Hubert CLABAU, Avenue du Martin Pêcheur 46 bte 13, 1170 Bruxelles
02/660.06.72 – hubert.clabau@skynet.be
Paul HUYBRECHTS, Swertmolenstraat 3, 3020 Herent
016/23.22.95 Fax. 016/29.07.88 – medailles@telenet.be
Peter JANSEN (Mauquoy Medal Cy), Industrieweg 12, 2280 Grobbendonk
014/50.79.10 Fax. 014/51.78.81
Serge LOUREAU, Rue du Boqueteau 2, 4000 Liège – 0472/94.17.64
Gabriël STAUTEMAS, Victor Braeckmanlaan 145, 9040 Sint-Amandsberg
09/228.58.49 – gabriel.stautemas@pandora.be
Jacques TOUSSAINT, Rue d'Enhaive 270, 5100 Jambes – 081/31.09.46
Jacques.toussaint@province.namur.be
Luc VANDAMME, Zevenboomkensstraat 17 – 3570 Alken – 0478/26.52.02
Luc.vandamme@telenet.be

L'asbl "PROMOTION DE LA MÉDAILLE" est également le représentant officiel pour la Belgique de la FIDEM.

De vzw "PROMOTIE VAN DE MEDAILLE" is eveneens de officiële vertegenwoordiger voor België van FIDEM.

F.I.D.E.M

Fédération Internationale de la Médaille

Willy Faes - Délégué / Gedelegeerde: organisation générale / algemene organisatie

Paul Huybrechts - Vice-délégué / Vice-gedelegeerde

COTISATION ANNUELLE – JAARLIJKS LIDGELD: 50 €

Dit lidgeld geeft recht op het luxe tijdschrift "THE MEDAL" (twee nummers per jaar) en op het tijdschrift "MÉDAILLES" dat verschijnt na ieder congres.

Cette cotisation donne droit à la prestigieuse revue "THE MEDAL" (deux numéros par an) et à la revue "MÉDAILLES", éditée après chaque congrès.

BANKREKENING / COMPTE FINANCIER: Banque FORTIS Bank: 210-0296920-55
Op naam van / au nom de : FIDEM BELGIUM, Rozenlaan 11, 1853 Grimbergen

JAARLIJKS LIDGELD

België: 40€

Buitenland: 45€

COTISATION ANNUELLE

Belgique: 40€

Étranger: 45€

Dit lidgeld geeft recht op een genummerde kunstmedaille en aan vier nummers van de "Flash Medailles".

Cette cotisation donne droit à une médaille d'art numérotée et à quatre numéros "Flash Médailles".

BANKREKENING/COMPTE FINANCIER: BANQUE BNP PARIBAS-FORTIS 210-0297504-57

IBAN: BE09 2100 2975 0457 BIC/SWIFT: GEBABEBB

op naam van/au nom de: PROMOTIE VAN DE MEDAILLE / PROMOTION DE LA MÉDAILLE

JAARLIJKS LIDGELD

België: 40€

Buitenland: 45€

COTISATION ANNUELLE

Belgique: 40€

Étranger: 45€

Dit lidgeld geeft recht op een genummerde kunstmedaille en aan vier nummers van de "Flash Medailles".

Cette cotisation donne droit à une médaille d'art numérotée et à quatre numéros "Flash Médailles".

BANKREKENING/COMPTE FINANCIER: BANQUE BNP PARIBAS-FORTIS 210-0297504-57

IBAN: BE09 2100 2975 0457 BIC/SWIFT: GEBABEBB

op naam van/au nom de: PROMOTIE VAN DE MEDAILLE / PROMOTION DE LA MÉDAILLE

JAARLIJKS LIDGELD

België: 40€

Buitenland: 45€

COTISATION ANNUELLE

Belgique: 40€

Étranger: 45€

Dit lidgeld geeft recht op een genummerde kunstmedaille en aan vier nummers van de "Flash Medailles".

Cette cotisation donne droit à une médaille d'art numérotée et à quatre numéros "Flash Médailles".

BANKREKENING/COMPTE FINANCIER: BANQUE BNP PARIBAS-FORTIS 210-0297504-57

IBAN: BE09 2100 2975 0457 BIC/SWIFT: GEBABEBB

op naam van/au nom de: PROMOTIE VAN DE MEDAILLE / PROMOTION DE LA MÉDAILLE